Werkagenda Zicht op Nederland 2025

28 maart 2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding		pag. 3
2	Agendering GI-beraad		pag. 4
3	Werksporen		pag. 5
	3.1	Werkspoor 1 Vraagarticulatie en portfoliomanagement	pag. 5
	3.2	Werkspoor 2 Kaderstelling	pag. 10
	3.3	Werkspoor 3 Datawaardeketen	pag. 13
Bijlage: Duiding nieuwe rollen vraagarticulatie en portfoliomanagement			pag. 21

1 Inleiding

Een nieuw jaar, een nieuwe werkagenda
In 2024 is een begin gemaakt met de uitvoering van de meerjarenvisie Zicht op Nederland (ZoN). De eerste, gelijknamige werkagenda vormde daarbij de leidraad. Inmiddels zijn de eerste resultaten behaald: het proces van de vraagarticulatie is met de aanwijzing van enkele prioritaire thema's van wal, de tweede fase van de basisregistratie ondergrond is afgerond en de eerste pilots digitale tweelingen zijn in samenwerking met het programma Dutch Metropolitan Innovations gerealiseerd.

De eerlijkheid gebiedt ook te constateren dat niet alle activiteiten precies volgens plan zijn afgerond. Activiteiten kostten soms meer tijd dan voorzien, de beschikbare capaciteit bleek te niet altijd toereikend en de financiering was en is nog niet op orde. Een deel van de acties loopt dan ook in deze agenda door. Het werken aan ZoN heeft verder geleid tot voortschrijdend inzicht voor welke taak we gezamenlijk staan. Tot slot is meer duidelijkheid gecreëerd over de samenhang met de bredere context van de digitale overheid waarbinnen ZoN vorm krijgt door waar relevant te verwijzen naar het werkplan 2025 van de Interbestuurlijke Datastrategie.

Dit alles heeft geresulteerd in een nieuwe werkagenda voor 2025. De ambitie blijft daarbij onveranderd, namelijk samen datagedreven werken aan de maatschappelijke opgaven in het fysieke domein.

Samenhang tussen de werksporen
De werkagenda 2025 kent drie werksporen: vraagarticulatie, kaderstelling en datawaardeketen. De acties die vorig jaar nog onder het spoor condities voor succes vielen, zijn in de andere drie werksporen ondergebracht. Hierdoor versterken we verankering aan de acties waarvoor deze condities randvoorwaardelijk zijn.

De werksporen kennen een logische samenhang: het spoor vraagarticulatie brengt focus aan in het antwoord op de vraag **waarom** we datagedreven willen samenwerken. Hiertoe vertalen we maatschappelijke vraagstukken in het fysiek domein naar een uitgewerkte informatiebehoefte resulterend in een portfolio met werkpakketten. Omdat niet alles tegelijk kan, stellen we in dit spoor ook de prioriteitstelling vast. Het spoor kaderstelling levert de richtlijnen voor **hoe** we het wat aanpakken. Het toepassen van de kaders helpt de samenhang en interoperabiliteit zowel voor de datawaardeketen voor de fysieke leefomgeving intern als met bijvoorbeeld het Federatief Datastelsel extern te waarborgen. Het laatste werkspoor datawaardeketen schept klaarheid over het **wat** en **wie** welke generieke oplossingen ter versterking van de datawaardeketen oplevert om aan de vraagstelling te voldoen.

De werksporen zijn een ordening van het werk en geen nieuwe en/of aanvullende organisatievorm. Per actie is aangegeven waar deze is belegd.

Samenwerking en financiering
Net als vorig jaar is de werkagenda 2025 alleen uitvoerbaar met de inzet van alle leden van het GI-beraad. Zonder actieve medewerking van de leden van het GI-beraad en hun medewerkers komen de juiste informatievragen niet op tafel, is het onmogelijk tot gedragen kaderstelling te komen en valt de doorontwikkeling van de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur stil. De leden mogen elkaar met inachtneming van rollen, taken en verantwoordelijkheden gedurende het jaar dan ook op deze inzet aanspreken.

Naast inzet zijn er ook financiële middelen voor beheer, doorontwikkeling en innovatie van de centrale voorzieningen nodig. Een deel van de acties kan zonder meer binnen de bestaande budgettaire kaders uitgevoerd worden. Voor andere acties zijn aanvullende middelen nodig. Deze acties zijn in de werkagenda duidelijk gemarkeerd. Naar verwachting zal in het eerste kwartaal van 2025 duidelijk worden of en zo ja, hoeveel extra budget beschikbaar komt. Zo nodig zal het GI-beraad om nadere prioriteitstelling gevraagd worden.

De medeoverheden ervaren eveneens financiële problematiek in het geo-domein. VRO steunt het voorstel van de medeoverheden in het Interbestuurlijk Data overleg om een onderzoek te doen naar een nieuwe financieringsconstruct dat de huidige belemmeringen, zoals het patroon dat kosten en baten op andere plekken landen, wegneemt/oplost. In de tussentijd wordt door VRO en de medeoverheden vanuit eigen verantwoordelijkheden samen gezocht naar oplossingen om de kosten voor medeoverheden naar beneden te

brengen door aanpassing van werkprocessen en voorstellen tot aanpassingen in ketens en of regelgeving. Algemeen geldt dat als dekking van kosten ontbreekt, we ambities bijstellen.

Vervolg

De werkagenda 2025 is de tweede in een jaarlijkse reeks. Ook voor 2026 zullen we een bijgewerkte werkagenda opstellen rekening houdend met behaalde resultaten en waar nodig met veranderende behoeften en ontwikkelingen.

2 Agendering GI-beraad

Niet alle acties behoeven agendering in het GI-beraad. In de volgende hoofdstukken is per werkspoor aangegeven voor welke acties dat wel het geval is. In dit hoofdstuk zijn deze acties per kwartaal gegroepeerd.

	Q1 (27 maart)	**Q2 (3 juli)**	**Q3 (2 oktober)**	**Q4 (4 december)**
Werkspoor 1 Vraagarticulatie en portfoliomanagement	• Voorstel inrichting relatiemanagement	• Voorstel inrichting programmeringstafel ZoN		
Werkspoor 2 Kaderstelling	• Overzicht en strategie ten aanzien van belangrijke en urgente kaders • Uitgangspunten voor Enterprise Architectuur ZoN, versie 1	• Enterprise Architectuur ZoN, versie 1.0	• Notitie Publiek-private samenwerking in ZoN-ecosysteem	• Kader Omgaan met veiligheidsrisico's gecombineerd gebruik geodata
Werkspoor 3 Datawaardeketen*	• Nalevingsstrategie kaders, afspraken en standaarden • Deelarchitecturen Datafundament en Dataspace			
Werkspooroverstijgend	•	• Concept werkagenda 2026**	• Werkagenda 2026**	•

* Nog niet toegedeeld naar kwartaal
** De volgende werkagenda zal nog sterker vraaggericht vorm krijgen. De uitkomsten van het portfolioproces binnen werkspoor 1 bepalen de te realiseren versterking van de datawaardeketen in werkspoor 3. De planning van de werkagenda wordt verder naar voren gehaald, zodat na vaststelling begin oktober de opdrachtverlening naar uitvoerende partijen tijdig in gang gezet kan worden.

3 Werksporen

3.1 Werkspoor vraagarticulatie en portfoliomanagement

Inleiding

De meerjarenvisie Zicht op Nederland heeft als doel burgers, bedrijven en overheden betere op ruimtelijke informatie gebaseerde hulpmiddelen voor de aanpak van maatschappelijke vraagstukken in de fysieke leefomgeving aan te reiken. Dit werkspoor bepaalt aan de hand van de beleidsmatige vraag welke bouwstenen daarvoor nodig zijn. Hiervoor hanteren we de volgende **flow**[1]:

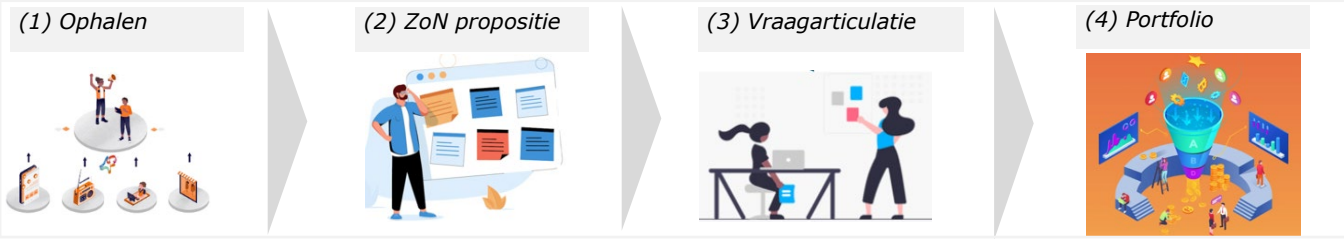

Verbinding met de vraag

Van het (gericht) verzamelen van relevante ruimtelijke vraagstukken…

Inzicht in meerwaarde ZoN

… naar voorsorteren en organiseren op de bijdrage vanuit Zicht Op Nederland

Snelle articulatie

… naar uitzoeken wélke gegevens en informatie-producten nodig zijn

Portfolio kort cyclisch besturen

… naar de juiste dingen in de juiste volgorde (kunnen) doen

De kracht van Zicht op Nederland zit in het met elkaar in verbinding brengen van diverse vraagstukken door hun gezamenlijke ruimtelijke informatiebehoeften vast te stellen en in te vullen. Bij het doorlopen van de flow maken we nadrukkelijk gebruik van bestaande netwerken en werk dat al gedaan is voor vraagstukken.

[1] Deze agenda loopt vooruit op de vaststelling van deze flow in het GI-beraad van december 2024. Wanneer we in deze werkagenda verwijzen naar nog niet-bestaande of operationele rollen of overleggen is dat met een * aangegeven. De bijlage geeft daar een nadere duiding van.

Veranderopgave	**Behaalde resultaten 2024** (in *cursief* nog dit jaar af te ronden)
We werken in dit spoor uit wat er nodig is om zicht te krijgen op de ruimtelijke informatiebehoefte uit maatschappelijke opgaven. We doen dat niet in 1 keer voor een hele opgave maar pakken behapbare en kansrijke vraagstukken op. Ook werken we een proces uit om tot overeenstemming te komen over wat we binnen een vraagstuk gezamenlijk moeten oppakken om in die informatiebehoeftes te voorzien. In dit proces • Zorgen we voor verbinding met de vraag (waar mogelijk door gebruik van bestaande netwerken) • Geven we inzicht in de meerwaarde van ZoN bij het beantwoorden van vraagstukken • Organiseren we een snelle vraagarticulatie • Besturen we het portfolio kortcyclisch in nauwe verbinding met de programma's Het op deze manier vraaggestuurd werken is nieuw. In dit spoor zal daarom volop ruimte gegeven moeten worden aan gezamenlijk leren en verbeteren. Niet alles zal in een keer goed lopen.	Verbinding met de vraag • Vraagstukken opgehaald bij departmenten, programma's, ISIP Wonen, Vivet, Novex, koepelorganisaties. • *Voorstel voor structurele afstemming* • *Voorstel voor de inrichting van strategisch informatiemanagement** Inzicht in meerwaarde ZoN • Longlist en shortlist van leads en vraagstukken • Start met warmtetransitie bebouwde omgeving • *Voorstel voor de inrichting van productmanagement** Snelle vraagstuk articulatie • 4 te articuleren vraagstukken door GI-beraad goedgekeurd • *Aanpak timeboxed articulatie workshops ism Geonovum* • *Mobilisatie stakeholders en plannen kick-off's voor de 4vraagstukken* Portfolio kortcyclisch besturen • Portfolio management proces en change funnel opgesteld met VRO/ICTU, VNG, Kadaster, Geonovum, TNO werkgroep • *Voorstel werking en bemensing programmeringstafel ZoN**
Doelen	**Indicatoren**
1. We kunnen op een efficiënte manier ruimtelijke informatiebehoeften aftappen bij vragende partijen en hebben inzicht in behoeften van bestaande communities en specifieke segmenten.	• Groei fte/uren strategisch informatiemanagement • Aantal structurele afstemmingen met een output > 0 • Gemiddelde frequentie van afstemmingen
2. Productmanagement* stelt ons in staat om in verbinding met de vraagkant voor ruimtelijke informatiebehoeften potentiële nieuwe vraagstukken te beoordelen, verfijnen en te analyseren op kansen voor generieke producten/oplossingen.	• Groei backlog • Aantal en % vraagstukken met status READY (voor articulatie) • Aantal geïdentificeerde mogelijkheden voor generieke componenten
3. We kunnen in 3 maanden de ruimtelijke informatiebehoeften van een vraagstuk koppelen aan de benodigde versterking van de datawaardeketen en aan generieke oplossingen.	• Gemiddelde doorlooptijd vraagstuk articulatie • Aantal afgeronde en gestopte articulatie trajecten • Mate van commitment (financieel en in kind inzet)
4. Aan de programmeringstafel ZoN* maken de partners in het GI-beraad goede afwegingen om te komen tot de juiste (combinatie en volgorde van) initiatieven. Het ZoN portfolio kan per kwartaal worden bijgestuurd op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen.	• Groei fte/uren strategisch portfoliomanagement • Aantal adviezen van de programmeringstafel ZoN*, aansluiting & inzet van stakeholders aan de vraagkant. • Aantal vraagstuk gerelateerde initiatieven dat wordt uitgevoerd in de realisatielijn.
5. Er is vanuit de opgaven een continue flow aan nieuwe vraagstukken die in een beperkte tijd leiden tot uitbreidingen van het Zicht op Nederland portfolio en tot realisatietrajecten die waarde genereren voor de gaven.	• Monitoring van de zichtlijn van maatschappelijke opgave en vraagstukken naar realisatie: mate waarin waardevolle resultaten in de realisatie lijn zijn terug te herleiden tot een vraagstuk en opgave.

Acties
Planningsindicatie voor de door het GI-beraad reeds geprioriteerde vraagstukken.

Vraagstuk	**Stap 1** **Ophalen vraag**	**Stap 2** **ZoN-propositie/ -meerwaarde**	**Stap 3** **Vraagstukarticulatie**	**Stap 4** **Portfolio uitbreiden**
Informatievoorziening Funderingen (thema: rekening houden met water en bodem)	Q3 2024	Q4 2024 / Q1 2025	Q4 2024/ Q1 2025	Q2 2025
Woningbouwmonitoring (thema: woningbouw)	Q3 2024	Q1 2025, ism ISIP Wonen / LMVW	Q1 2025	Q2 2025
Warmtetransitie bebouwde omgeving (thema energietransitie)	Q4 2024	Q4 2024 / Q1 2025	Q1 2025	Q2 2025
Novex Groningen Assen** (thema: transitie landelijk gebied)	Q4 2024	Q4 2024 / Q1 2025	Q1 2025	Q2 2025

**Novex Groningen/Assen is een vraagstuk waar per Q4 2024 veel energie op zit. Het eerder in het GI-beraad geduide vraagstuk "beleidscyclus voor natuurherstelwet en kaderrichtlijn water in provinciaal landelijk gebied" is nog steeds in beeld maar heeft een langere opstartperiode nodig.

Parallel voeren we de volgende acties rond de procesinrichting uit:

Omschrijving	**Resultaat voor 2025**	**Verbinding met andere werksporen**	**Uitvoerder - door wie** en met wie	**Benodigde capaciteit en financiële middelen (wel/niet in voorzien)**
1. Ophalen van en verbinden met de **vraag** op management- en werkvloerniveau.	1. Ingericht strategisch en tactisch informatie- en relatiemanagement (Q1) 2. Periodiek overleg met de vraag (vanaf Q2) 3. Identificeren en benaderen marktsegmenten (vanaf Q3)	Datawaardeketen: Programma's zijn een bron van *leads* en vice versa moeten programma's weet hebben van wat er speelt.	• **VRO: Strategisch informatie-manager* en ondersteuning (1-3)** • Leden GI-beraad, programmamanagers Nationale Programma's, domeinspecifieke gremia zoals Vivet, ISIP Wonen, NOVEX, programma's datawaardeketen, etc. (2) • IBDS (1)	Invulling rol Strategisch informatiemanager* nodig Q1 2025 Adviseurs adviseursoverleg als contactpersoon.

2. Bepalen meerwaarde **ZoN-propositie**	1. Periodiek afstemming over potentiële synergie tussen vraagstukken. (vanaf Q1) 2. Ingericht intakeproces inclusief intakeformulier en tooling voor vaststelling vraagstukken (Q2) 3. Ingericht product-management (Q2) 4. Maandelijks bijgewerkte backlog (vanaf Q2) met: - generieke, overkoepelende inzichten voor combinaties van vraagstukken - toevoegen van vraagstuk (combinaties) aan de backlog voor vraagarticulatie - Communicatie over inzichten en resultaten - Advisering Programmerings-raad*	Kaderstelling en datawaardeketen (met name rond bijwerken backlog)	• **VRO: Kwartiermaker vraag-articulatie en portfolio-management (1-4**) • Strategisch informatiemanager (1) • Deelnemers product-management* (2-4) • VRO stelselarchitect (1) • Programmamanagers datawaardeketen (4) • ProgrammeringstafelZoN* (4)	Deelname aan productmanagement van Geonovum, Kadaster, TNO, VNG moet nog worden afgesproken. Klein in kind beginnen en bij opschaling waar van toepassing financieren. Vraagzijde stakeholders voor periodieke afstemming.
3. Uitvoeren **vraagarticulatie**	1. Generieke aanpak voor uitvoeren vraagarticulatie inclusief stappenplan, templates, vragenlijsten, opzet workshops (Q1) 2. Voor geprioriteerde vraagstukken: identificatie stakeholders, mobilisatie resources en inventarisatie reeds gezette stappen (Q1 en verder) 3. Aan de hand workshop informatiebehoefte en requirements voor uitvoering in programma's datawaard-eketen bepaald (Q1 en verder) 4. Uitgevoerde proof of concepts om (on) mogelijkheden te bepalen (Q2 en verder)	Kaderstelling en Datawaardeketen	• **VRO: Kwartiermaker vraagarticulatie en portfoliomanagement (1-4)** • Geonovum, VIVET (1) • IBDS (1, 3-4) • Stakeholders vraag- en aanbodkant (2-4)	Voor het voorbereiden, faciliteren en uitwerken van de workshops is capaciteit nodig waar nog geen middelen voor zijn, naast de in kind bijdragen van stakeholders aan de vraagkant. Additionele capaciteit en middelen nodig voor uitvoeren proof of concepts.

4. Besturen portfolio	1. Ingericht portfolio-managementproces (Q1) 2. Ingerichte programmeringstafel ZoN* (Q2) 3. Vastlegging stappen in change funnel 4. Vastgesteld ZoN-portfolio (vanaf Q2)	Datawaardeketen	• **VRO: Kwartiermaker vraagarticulatie en portfoliomanagement (1-3)** • **VRO: Strategisch portfoliomanager (2, 4)** • Programmamanagers datawaardeketen (1 • Programmeringstafel ZoN* (4) • Strategisch leveranciers-manager* (4)	Invulling rollen strategisch portfoliomanager en strategisch leveranciersmanager

3.2 Werkspoor Kaderstelling

Inleiding

Het werkspoor kaderstelling richt zich op het borgen van de interne en externe samenhang van de datawaardeketen (spoor 3). Vanuit Den Haag en Brussel komen kaders voor het delen en gebruik kunnen maken van data en voor het bewerken van data tot informatie. Het werkspoor kaderstelling identificeert en beïnvloedt enerzijds relevante kaders van buiten waaraan ZoN al dan niet verplicht moet voldoen en doet voorstellen aan het GI-beraad voor de beïnvloeding van deze kaders, anderzijds ontwikkelt het werkspoor aanvullende ZoN-kaders met als doel de doorstroom binnen de datawaardeketen zo efficiënt mogelijk te maken. Relevante zaken binnen dit werkspoor kunnen worden geïnitieerd, besproken en/of getoetst in het Tactisch Beraad.

Veranderopgave	**Behaalde resultaten 2024**
GI -beraad is bekend met externe kaders met relevantie voor Zicht op Nederland, in staat waar nodig pro-actief op beïnvloeding te sturen om de behoeften vanuit Zicht op Nederland in kaders te verankeren en waar zinvol aanvullende kaders te laten ontwikkelen.	• Eerste versie van de werkagenda opgeleverd april 2024 240301 Werkdocument werkspoor 3 Kaderstelling (schoon).docx. • Eerste overzicht van relevante mondiale, Europese en nationale kaders opgeleverd december 2024 (link volgt). • Deelname door Geonovum aan NEN-commissie voor beïnvloeding van de ontwikkeling van standaarden in relatie tot Europese datawetgeving. • Tussenrapportage "Verkenning van de rol van private data in de datawaardeketen" opgeleverd november 2024 door GeoSamen (link volgt). • Inzicht in hoeverre ethische kaders worden toegepast en stimulering van gebruik, rapportage door GeoSamen (link volgt).
Algemene doelen 2025 en verder A. Beheren van de lijst met relevante kaders voor Zicht op Nederland (inclusief indicaties (urgente) missende en/of knellende kaders). B. Disseminatie van de resultaten van het werkspoor tbv toepassing en verankering[i]. C. Invloed uitoefenen op de ontwikkeling van relevante EU-kaders en nationale kaders en tijdig informeren van stakeholders. **Specifieke doelen voor 2025** D. Definiëren enterprise architectuur voor Zicht Op Nederland. E. Ontwikkelen beleidslijn publiek-private samenwerking. F. Ontwikkelen kader voor veiligheidsaspecten bij het gebruik van geo-informatie.	**Indicatoren** A. Actuele lijst met relevante kaders voor Zicht op Nederland (met prioritering & handelingsperspectief). B. Communicatieplan en Themabijeenkomst Kaderstelling voor GI-beraad. C. Deelname (en raadplegen achterban) aan Europese en nationale gremia waar nieuwe kaders worden ontwikkeld. ---------- D. Goedgekeurde enterprise architectuur voor Zicht op Nederland. E. Goedgekeurde beleidslijn over rollen van markt en overheid in het ecosysteem van Zicht op Nederland. F. Rapportage met richtlijnen voor het veilig gecombineerd gebruik van geo-informatie.

Acties

Omschrijving	**Resultaat 2025**	**Verbinding andere werksporen**	**Uitvoerder - door** wie en met wie	**Benodigde capaciteit / Financiële middelen (schatting)**
A1: Beheren **lijst met relevante kaders**	1. Beheerde lijst met relevante kaders voor ecosysteem ZoN, *continue activiteit* (vanaf Q3)	Vraagarticulatie en datawaardeketen	**VRO/Geonovum (1)**, IBDS en leden TB (1)	Vanuit VRO en Geonovum Vanuit leden TB enkele dagen per lid
A2: Toevoegen **strategie en handelingsperspectief** voor elk van de (urgente) missende en/of knellende kaders	1. Actielijst voor de werkgroep en het GI-beraad, *continue activiteit* (vanaf Q1)	Vraagarticulatie en datawaardeketen	**VRO/Geonovum (1),** IBDS en leden TB (1)	Vanuit VRO en Geonovum Vanuit leden TB enkele dagen per lid
B1: Maken en uitvoeren een **communicatieplan** ten behoeve van bekendheid en betrokkenheid creëren	1. Communicatieplan + Uitingen van outreach voor verschillende doelgroepen (Q1) 2. Presentaties op congressen van IBDS / FDS / ZoN etc., *continue activiteit* 3. Themabijeenkomst over Kaderstelling, in het bijzonder publiek-private samenwerking (Q3)	Vraagarticulatie en datawaardeketen	**VRO/Geonovum (1-3)**, IBDS (2-3), leden GI-beraad (3)	Vanuit VRO en Geonovum Vanuit leden GI-beraad 1 dag per deelnemer
C1: Deelnemen aan **NEN-commissie** voor beïnvloeding van de ontwikkeling van standaarden i.r.t. Europese datawetgeving	1. Standaarden voor implementatie Data Act, Data Governance Act , waaronder standaarden voor soeverein en vertrouwd (geo)data delen, *continue activiteit*	Datawaardeketen	**Geonovum (1),** FDS (1)	Vanuit Geonovum
C2: Deelnemen aan **werkgroepen IBDS/FDS** om kaders te beïnvloeden	1. FDS-kaders waarin geo-informatie past en die daardoor toepasbaar zijn binnen ZoN, *continue activiteit*	Datawaardeketen	**VRO/Geonovum (1),** FDS (1)	Vanuit VRO en Geonovum

C3: Deelnemen aan de **Community of Practice data-ethiek**	1. Deelname aan CoP data-ethiek, *continue activiteit*		**VRO/Geonovum (1)** IBDS (1)	Vanuit VRO en Geonovum
D1: Ontwikkelen **visie** op de verhoudingen tussen Europese **Dataspaces**, het IBDS/FDS en ZoN DF	1. Ecosysteemplaat met bijbehorende afspraken over governance en architectuur (Q2)	Datawaardeketen	**BZK/VRO/Geonovum (1)** IBDS (1)	Vanuit de ministeries BZK & VRO en Geonovum
D2: Opstellen **Enterprise Architectuur ZoN**, zowel businessdoelen als technische architectuur	1. Ingesteld architectuuroverleg ZoN (Q1) 2. Uitgangspunten Enterprise Architectuur ZoN (Q1) 3. Eerste versie Enterprise Architectuur ZoN (Q2) 4. Overzicht van de componenten van de waardeketen dat actueel wordt gehouden met een beeld van de belangrijkste belanghebbenden (Q2 5. Transitieaanpak implementatie nieuwe architectuur (Q3) 6. Toezicht op doorwerking EA in deelarchitecturen (vanaf Q3)	Vraagarticulatie en datawaardeketen	**VRO Stelselarchitect (1-6),** Enterprise architecten leden GI-beraad (1-5) FDS, GDI Architectuurraad (3)	Vanuit VRO Vanuit stakeholderpartijen 12 dagen per stakeholder Beperkt extra budget voor inhuur specifieke expertise (20K)
E1: Vormgeven **publiek-private samenwerking** binnen het ZoN-ecosysteem	1. Uitgangspunten voor publiek private samenwerking uit rondetafelgesprek (Q1) 2. Notitie publiek-private samenwerking met uitgewerkte rollen en verantwoordelijkheden + afwegingskader invulling rollen(Q3)	Vraagarticulatie en datawaardeketen	**VRO/Geonovum/Geo-Samen (1-2),** te vormen Special Interest Group publiek-private samenwerking (1-2)	Vanuit VRO, Geonovum en leden GeoSamen. Vanuit leden Special Interest Group publiek-private samenwerking 3 dagen per deelnemer
F1: Opstellen kader **veiligheidsrisico's** gebruik geo data in samenhang	1. Kader voor veilig gecombineerd gebruik van geodata in samenhang i.r.t. veiligheid (Q4)	Vraagarticulatie	**Ministerie van Defensie (1)** Stakeholderpartijen (1)	Vanuit het ministerie van Defensie

3.3 Werkspoor 3 Waardeketen

De acties in het werkspoor waardeketen leveren generieke schakels die de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur vormen. Het gaat hierbij om datasets, de ICT-voorzieningen om deze datasets te kunnen beheren en data uit te kunnen wisselen. Verder gaat het om de afspraken en standaarden waaraan de datasets en voorzieningen voldoen.
De ontwikkeling wordt afgestemd op de veranderende behoefte (werkspoor vraagarticulatie) en voldoet aan revelante kaders (werkspoor kaderstelling).

Binnen dit werkspoor onderscheiden we drie deelsporen:

1. *Realisatie en lifecycle management Waardeketen (doel 1-4)*
   De acties in dit deelspoor betreffen het realiseren en versterken van geo-(basis-)data, informatieproducten, visualisaties en voorspellende rekenmodellen in de waardeketen. Ook valt de deelinfrastructuur in dit spoor. Via deze deelinfrastructuur communiceren de schakels met elkaar en met de externe aanbieders en gebruikers.

2. *Afspraken en regelgeving als voorwaarden voor succes (doel 5 en 6)*
   Afspraken en regelgeving liggen ten grondslag aan de uiteindelijk te realiseren schakels van de waardeketen. Het gaat hierbij deels om het stroomlijnen van de afspraken rond de bestaande schakels van de waardeketen en deels om het toevoegen van nieuwe afspraken.
3. *De menselijke factor (doel 7)*

   De acties in dit deelspoor zijn gericht op het vergroten van het draagvlak voor datagedreven werken en het verbreden van de kennisbasis van bestuurders, beleidsmedewerkers en I-professionals.

Bij de beschrijving van de resultaten in dit werkspoor is nadrukkelijk gekeken naar wat realistisch doenbaar is in 2025. In deze werkagenda is nog geen doorkijk naar vervolgstappen opgenomen. Bij de uitvoering van dit werkspoor geldt de ‘Beschrijving datawaardeketen. Ontwerp op hoofdlijnen’ als leidraad.

Algemene kanttekening

Deze werkagenda voor 2025 is opgesteld parallel aan de jaarplannen van de programma’s, de afzonderlijke (basis)registraties en voorzieningen en de opdrachten aan de uitvoeringsorganisaties. Vandaar dat details nog onder voorbehoud zijn van besluitvorming aldaar en het nu nog niet mogelijk is een planning af te geven van de kwartalen waarin resultaten verwacht mogen worden.

Veranderopgave	**Behaalde resultaten**
Realisatie en beheer Waardeketen Aansluitend bij de maatschappelijke vraag versterken we de datawaardeketen. Het datafundament moet geschikt gemaakt worden voor de huidige opgaven. De samenstellende bronnen binnen dat fundament moeten beter inhoudelijk op elkaar aansluiten en zijn daardoor makkelijker in samenhang te ontsluiten. Daarbovenop werken we aan hulpmiddelen die eindgebruikers in staat stellen de data toegesneden op hun vraag en gebied te analyseren en visualiseren. Voor een zo naadloos mogelijke aansluiting van de verschillende onderdelen van de datawaardeketen werken we steeds meer vanuit een gemeenschappelijke architectuur. *Afspraken en regelgeving* We verankeren stapsgewijs de afspraken, standaarden en (wettelijke) regels over de NGII. We werken enerzijds aan adequate wet- en regelgeving die de realisatie van de meerjarenvisie ondersteunt en waarin nationale en Europese kaders verwerkt zijn. En anderzijds werken we aan betere naleving van (bestaande en nieuwe) afspraken en standaarden. Zo werken we toe naar een situatie waarin afspraken, standaarden en regels breed gedragen worden en naleving vanzelfsprekend is. *Menselijke factor* We verankeren stapsgewijs een datagedreven cultuur en werkwijze. In dit subspoor leggen we daarbij de focus op de menskant. We vergroten en versterken het draagvlak voor datagedreven werken. We delen onze kennis, kunde en ervaringen uit de praktijk. Waar nodig verhogen we het kennisniveau in de datawaardeketen. We werken toe naar een situatie waar datagedreven werken de norm is.	Vóór 2024: • Bestaande geo-basisregistraties: BAG, BRT, BGT, BRK en BRO (fase 1) operationeel en verankerd in wetgeving. • Beeldmateriaal, AHN, 3D-bestand Fysieke Leefomgeving, • PDOK en NGR in werking en veel gebruikt. • Diverse verkenningen en ontwerpen vanuit eerdere programma's (DiS-Geo, ZoN-Datafundament, BRO en startfase DTFL). • Basisset van Nederlandse geo-standaarden is ontwikkeld en in beheer. • Wijziging Kadasterwet i.v.m. nieuwe taak PDOK is in consultatie. In 2024: • Ontwerpdocument: "Beschrijving datawaardeketen. Ontwerp op hoofdlijnen" (GI-beraad 4 juli 2024) • Evaluatie BGT en BRO uitgevoerd. • Verstrekkingsvormen van bestaande (basis)registraties uitgebreid met nieuwe vormen en verder geharmoniseerd. • Programmacanvas o.b.v. investeringsvoorstel NDTFL (2021). • Programma DTFL Aangesloten bij EDIC (European Digital Infrastructuur Consortium) - networked Local Digital Twin.

Doelen	**Indicatoren**
1. Er vindt sturing plaats op de samenhang van de waardeketen op basis van een doelarchitectuur. 2. Alle onderdelen van de waardeketen worden onder architectuur (door)ontwikkeld. 3. Databronnen binnen het datafundament zijn structureel samenhangend georganiseerd en in onderlinge samenhang ontsloten. 4. De Dataspace Fysieke Leefomgeving biedt een infrastructuur om allerlei databronnen te hergebruiken. 5. Ten behoeve van Digital Twin Fysieke leefomgeving beschikbaar stellen van standaardcomponenten voor analyse en visualisatie. 6. Adequate wetgeving die de realisatie van een samenhangend geografisch informatielandschap ondersteunt. 7. Partijen in het GI-beraad voldoen aan relevante afspraken, standaarden en regels. Dit geldt eveneens voor andere publieke en private partijen die willen meedoen. 8. De Visie Zicht op Nederland is bekend bij de betrokken partijen en deze beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om de waardeketen te realiseren en te benutten in datagedreven werken.	Ad 1 t.m. 5: • Feitelijke beschikbaarheid van de onderdelen in de waardeketen (bestaan de componenten? Is er verbetering t.o.v. vorig jaar?) • Totale omvang van en investeringen in de waardeketen (o.b.v. actueel gehouden financiële foto) • Gebruikerstevredenheid (Aan de hand van periodiek gebruikersonderzoek). Ad 6 en 7: • Wetsvoorstellen gereed en in procedure. • Mate van naleving van de wettelijke kaders en afspraken door leden GI-beraad en andere partijen die meedoen in de NGII. Ad 8: • GI-beraadleden spreken hun commitment expliciet uit en handelen daarnaar. • Brede deelname aan community-bijeenkomsten in het veld en het delen van kennis en ervaringen.

Acties

Omschrijving	**Resultaat voor 2025 (concreet op te leveren <u>product</u>)**	**Verbinding met andere werksporen**	**Uitvoerder – Door wie** en met wie (resultaten)	**Benodigde capaciteit en financiële middelen. Is hier wel/niet in voorzien?**
1. Sturing op Samenhang 3. samenhang vd governance 4 gecoordineerd opdrachtgeverschap 5 meerjarig financieel overzicht	1. Op basis van de enterprise architectuur (spoor 2) vindt uitwerking plaats in een doelarchitectuur van de Waardeketen ZoN. De hoofdstukken hiervan komen in het kader van de onderstaande acties tot stand. 2. Opzetten gestandaardiseerd "dashboard" om voortgang in beeld te brengen en bespreekpunten te agenderen.	*Relatie met werksporen vraagarticulatie en kaderstelling.*	• **VRO – Partijen uit het veld (1 en 2)** • **VRO Stelselarchitect (2)**	*Beperkt. N.B. om concrete ontwikkelingen mogelijk te maken wel financiering noodzakelijk.*
2. A) Datafundament: doorontwikkelen **samenhangende data**.	*Specifieke datasets (financieel gedekt):* 1. Afronding BRO fase 2 2. T.a.v. rechten: voortzetten positivering BRK en ontwikkeling Kadastrale Kaart Next. 3. T.a.v. geaggregeerde data: ontwikkeling BRT.Next voortzetten, afhankelijkheden van c.q. eisen aan andere bronnen in beeld en gedeeld beeld over toekomst. 4. Verkenning naar doorontwikkeling data fysieke objecten en ondergrond, deels door herijking ontwerp Objectenregistratie, deels aan de hand van concrete use-cases en proeftuinen. 5. Bestuurlijke gebieden als dataset borgen en procesinrichting doorontwikkelen. *Specifieke datasets (niet gedekt)* 6. Borgen beheer BRO.	*Relatie met werksporen vraagarticulatie en kaderstelling.*	• **VRO – Geonovum - Bronhouders - Partijen uit het veld (gebruikers) (1-22)** Accenten daarbinnen: • IenW (i.r.t. coördinerende rol Mobiliteitsdata) (5) • Kadaster (i.r.t. Rechtszekerheidsrol) (2) • BZK (Digitale Samenleving - Koninkrijksrelaties - Rijksdienst Caribisch Nederland) – Lokale overheden (14) • i.s.m. IBDS/Federatief	*Beheer en beperkte door-ontwikkeling van de bestaande componenten gebeurt vanuit bestaande middelen.* ***N.B. Voor realisatie en borging van nieuwe componenten is er een afhankelijkheid van (centrale) financiering of andere vormen van dekking.*** ***Anders kunnen deze resultaten niet worden gerealiseerd.***

	7. Borgen[2] Landelijk bestand Luchtfoto's en hoogtegegevens. 8. Borgen landelijk 3D-bestand fysieke leefomgeving (m.n. financieel). 9. Verkennen en voorbereiden besluitvorming doorontwikkeling netwerkregistratie wegen in overleg met IenW (IenW in the lead). *Datafundament algemeen (financieel gedekt):* 10. Reguliere uitvoering beheer en onderhoud basisregistraties. 11. Uitwerken standaarden voor koppeling domeindata aan basisobjecten. 12. Uitwerken standaarden voor basisobjecten en meerdere nadere opdelingen daarvan. 13. Uitwerken standaard voor 3D-objecten. 14. Het verkennen van de wens tot invoering van een aantal registraties in Caribisch Nederland (in 2025 focus op adressen en beeldmateriaal). 15. Uniformeren Kwaliteitsprocessen waaronder sturing op koppelingen. Datafundament algemeen (niet financieel gedekt): 16. Borgen van bronnen die thans projectmatig zijn opgezet. 17. Verlaging bronhouderkosten door het treffen van maatregelen door VRO en de medeoverheden vanuit eigen verantwoordelijkheden. 18. Invulling geven aan de adviezen uit reeds uitgevoerde evaluaties van BAG, BGT en BRO. 19. Impactbepaling en besluitvorming t.a.v. eisen vanuit werkspoor kaderstelling. 20. Een eerste versie van een data-architectuur (hoofdstuk in de doelarchitectuur).	businesscase gereed 2025 WaU 3D en BAG 3D, NOVEX, Sensorregister, AHN en beeldmateriaal, niet in 2025	Datastelsel (FDS) en de GDI Architectuurraad (19/20)	*Qua volume (financieel en capaciteit) het grootste onderdeel tezamen met 1B.*

[2] Borgen houdt in: organisatorisch, financieel, juridisch met oog op structurele continuïteit.

	21. Standaard informatieproductbeschrijving voor informatieproducten, inclusief herkomst, tijdreizen, e.d. 22. Overzicht datasets en informatieproducten in de Waardeketen.			
2. B) Datafundament: doorontwikkelen **datadeel-infrastructuur** t.b.v. samenhangende data.	1. Voorzieningenportfolio stroomlijnen (meer eenheid aanbrengen). 2. Verkenning generieke systematiek voor delen van 3D-data van diverse partijen. 3. Verder ontwikkelen functionaliteit voor gecombineerd gebruik van meerdere bronnen (o.b.v. o.a. IMX-Geo en linked data). 4. T.a.v. metadata: Borgen naleving van afspraken rond Nationaal Geo-Register. 5. Eerste versie van Datadeel-architectuur – onderdeel voorzieningen rond datasets (hoofdstuk in doelarchitectuur) 6. Standaard beschrijving voorzieningen 7. Overzicht beschikbare voorzieningen rond datasets.	*Zie 2A*	• **VRO – Kadaster – TNO -Geonovum - Partijen uit het veld (1-7)** • i.s.m. IBDS/Federatief Datastelsel	*Zie 2A*
3. Dataspace Fysieke Leefomgeving: Ontwikkelen generieke hulpmiddelen voor **datadelen**.	1. Een eerste versie van een Datadeel-architectuur – onderdeel dataspace (hoofdstuk in doelarchitectuur). Hierin wordt ook aangegeven hoe deze architectuur past binnen c.q. aansluit op die van Federatief Datastelsel en Europese ontwikkelingen. Q1 2026 2. Realiseren generieke schakels tussen databronnen en gebruik. Na het uitwerken van de architectuur (zie 1) beproeving op kleine schaal, waarna opschaling. Concreet gaat het om zaken als: 1) inrichten identity- en access-management 2) inrichting catalogusfunctie 3) marktplaats bouwen en gatekeeping, 4) aanpassen en aansluiten basisregistraties 5) provenance en traceability voor de basisregistraties.	*Relatie met werkspoor kaderstelling met name Enterprise Architectuur.*	• **VRO-Geo i.s.m. DG DOO, Realisatiepartijen: Kadaster, RWS, TNO, Geonovum.** Bespreken in GI-beraad. • i.s.m. IBDS/Federatief Datastelsel	*Middelen nog afhankelijk van centrale financiering. Beperkte inzet capaciteit in 2025.*

4. **Netwerk van Lokale Digitale Tweelingen:** Ontwikkelen van infrastructuur voor en toepassing van analyse en visualisatie	1. Deelnemen in fieldlab DMI (Dutch Metropolitan Innovations) inclusief governance afspraken. 2. Enkele fieldlabs starten met prioritering op basis van vast te stellen selectiecriteria. 3. Opschaling toepassingen/ fieldlabs door Appstore (onderzoek, financiering, realisatie). 4. RO innovatief ecosysteem identificeren en versterken. 5. Verdere uitbreiding NLDT community van communities / ecosysteem van ecosystemen. 6. Onderzoek belangstelling private en publieke partijen voor een appstore. 7. Financiering regelen (voor toepassingen en/of infrastructuur) nationaal en via EDIC nLDT. 8. Eerste versie van archietectuur van generieke componenten voor digitale tweelingen (hoofdstuk in doelarchitectuur). 9. Standaard-productbeschrijving voor (reken)modellen, analyses en algoritmen.	*Relatie met werksporen vraagarticulatie en kaderstelling.*	• **Voor opgaven verantwoordelijke partijen in de lead** • **DMI-programma (1), Programma NLDT (2 - 9) – Geonovum – RWS – Prov. Z-H/IPO – TNO -VNG – UvW - Kadaster** check overlap met architectuur datakant	*Middelen nog afhankelijk van centrale financiering (met name middelen nodig voor fieldlabs) Zonder nieuwe middelen is de capaciteitsinzet beperkt.*
5. A) Opstellen van een **wetgevingsarchitectuur** en een **wetgevingskalender**	1. Een wetgevingsarchitectuur waarin onderbouwd wordt welke kaders op welk niveau vastgelegd moeten worden. 2. Een eerste versie van de wetgevingskalender die duidelijk maakt welke wetgeving de komende jaren in realisatie wordt genomen. Deze kalender is continu in ontwikkeling.	*Relatie met werkspoor kaderstelling met name waar het om juridische verplichtingen gaat.*	• **VRO (directie Ruimtelijk Beleid + CZW) (1-3)** • Werkgroepen met stakeholders onder programma ZoN-datafundament (1-3)	*Beperkte inzet capaciteit.*
5. B) Opstellen en aanpassen van **wet- en regelgeving**	1. Wettelijke grondslag voor **beheren en ontsluiten van geo-informatie door PDOK** 2. Mogelijk maken van **gecombineerde bevraging** geo-basisregistraties 3. Voorbereiden van een wetsvoorstel **Wet Geodata**	*Zie 5A*	• **VRO (directie Ruimtelijk Beleid, CZW)** • BZK (Digitale Overheid) (1-3) • Werkgroep met stakeholders, met name voor beleid,	*Zie 5A*

			toedeling rollen en impact daarvan (3) • Programmaraad ZoN-datafundament (1-3)	
6. Opstellen en implementeren **nalevingstrategie**	1. Een **generieke nalevingsstrategie** die beschrijft hoe we afspraken, standaarden en (wettelijke) verplichtingen borgen. In deze nalevingsstrategie beschrijven we hoe we toezien op gebruik- en toetredingsvoorwaarden. 2. Inventariseren voor welke wettelijke kaders, afspraken en standaarden **naleving beter geregeld moet worden** 3. Een **kader voor prioritering**: waar is naleving en toezicht daarop als eerste nodig.	*Relatie met werkspoor kaderstelling.*	• **VRO** • Adviseursoverleg GI-Beraad • Geonovum (3) • Programma ZoN-datafundament • Bespreken in Programmaraad Datafundament (1-3) • Bespreken in GI-beraad (1)	*Beperkte inzet capaciteit.*
7. **Bekendheid** Visie Zicht op Nederland en de waardeketen. Het ontwikkelen en delen **kennis** t.b.v. realisatie van de waardeketen en het datagedreven werken op basis daarvan.	**1.** **Verankering van Zicht op Nederland** binnen de organisaties van het GI-beraad en andere betrokken partijen. **a)** Een nulmeting waaruit blijkt hoe iedere organisatie zelf invulling geeft aan datagedreven werken en welke bijdrage deze levert aan de waardeketen (via de IBDS volwassenheidsmeting). a) Communicatiemix gericht op het aanzetten tot het daadwerkelijk overgaan op datagedreven werken op basis van de gezamenlijke waardeketen. Het bereiken van de *non-usual suspects* en het agenderen van het belang van ruimtelijke informatie als basis voor datagedreven werken op de politiek-bestuurlijke agenda vormt een belangrijk aandachtspunt. **2.** Vergroten van het **kennisniveau datagedreven werken:** a) Een handreiking voor de leden van het GI-beraad. Hoe een datagedreven	*Relatie met vraagarticulatie*	• **VRO (1-2),** • **leden GI-beraad (1a, 2a en b)** • **Adviseursoverleg (2-3)** • Geonovum (2c) • IBDS, kennispartners (1-2) • Bespreken GI-beraad (1-2)	*Beperkte inzet capaciteit.*

	aanpak in te passen in het politiek-bestuurlijke proces en hoe invulling te geven aan de eigen rol daarin. **b)** Een werkbezoek om ervaringen met datagedreven in de praktijk en de rol van de waardeketen daarbij met elkaar te doorleven. (a en b invullen met behulp van Techpeditie Geo i.s.m. IBDS). **c)** Actief **leren van de praktijk** door een (jaarlijkse) evaluatie van leerpunten uit de fieldlabs/uses cases in werkspoor Waardeketen, uitmondend in een voorstel hoe deze leerpunten actief om te zetten in verbeteracties. **d)** Verkennen van mogelijkheden voor het structureel **uitwisselen van kennis en ervaring.** Het gaat hierbij zowel om het creëren van plekken en gelegenheden om kennis en ervaring uit te wisselen als om een beeld van de benodigde kennis zelf. Hierbij kan gedacht worden aan een community van communities.			

Bijlage: Duiding nieuwe rollen vraagarticulatie en portfoliomanagement

De realisatie in ZoN programma's is niet nieuw, de koppeling vanuit een overkoepelend vraagarticulatie en portfoliomanagementproces is dat wel.

(1) Ophalen

(2) ZoN propositie

(3)

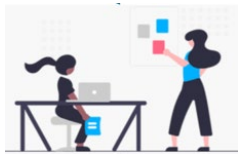

(4) Portfolio

Strategisch informatie management

Verantwoordelijk voor:

- verbinding met vraagzijde / klanten
- verkennen van de vraagkant en segmenten
- managen van de backlog van leads en vraagstukken
- de waarde propositie van Zicht op Nederland
- strategie en visie mbt generieke oplossingen

Strategisch portfolio management

- Voorzitten programmeringstafel ZoN
- Overall beeld beschikbare capaciteit
- Vernieuwing, versterking, doorontwikkeling en beheer van de datawaardeketen

Strategisch leveranciers management

- Gecoördineerd opdrachtgeverschap
- Onderhoudt relatie met realisatie partijen

Realisatie ZoN programma's

- Spoor datawaardeketen

[i] Het gaat hier niet om een nalevingstrategie, dat is opgenomen in het werkspoor Datawaardeketen